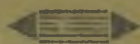

AZ UNGI
REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1943. ÉVI OKTÓBER HÓ 5.-ÉN UNGVÁRON TARTOTT
RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE:
KŐMIVES SÁNDOR
EGYHÁZMEGYEI PAPI FŐJEGYZŐ

77. szám.

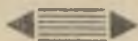

1943.
HEIMAN VILMOS NYOMÁSA, NAGYKAPOS.

AZ UNGI
REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1943. ÉVI OKTÓBER HÓ 5.-ÉN UNGVÁRON TARTOTT
RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE:
KŐMIVES SÁNDOR
EGYHÁZMEGYEI PAPI FŐJEGYZŐ

77. szám.

1943.
HEIMAN VILMOS NYOMÁSA, NAGYKAPOS.

AZ UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1943. ÉVI OKTÓBER HÓ 5-ÉN UNGVÁRON TARTOTT ÉVI
RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

(Anyaghiány miatt a gyűlésről felvett jegyzőkönyvet ezuttal csak kivonatossan nyomattuk ki.)

5. Napirend előtt a papi főjegyző felolvassa Nyomárkay Sándor egyházmegyei gondnok következő levelét:

Nagytiszteletű Esperes Úr! Kedves Sándor Testvér!

F. év július 1-én múlt 42 éve, hogy az egyházi közélet terén munkálkodom. Nyugodt lelkiismerettel mondhatom, hogy e hosszú idő alatt – bár némelyekben hiányosnak találtattam is, – de mint református egyházamnak önzetlen fanatikus harcosa, tehetségemhez mértén igyekeztem megtenni mindent ennek előhaladása céljából.

Amint 1935. évi szeptember 19.-én a nagykaposi templomban megtartott gondnoki székfoglalóban is leszögeztem: „Sohasem erővel, sem hatalommal, sem nyereségvágyból teljesítettem szeretett egyházam s magyar nemzetem iránti kötelességeimet, hanem az Isten Lelkével.”

Pedig hosszú pályafutásom alatt, különösen az utóbbi időben sokszor tapasztaltam, hogy „nem a gyorsaké a futás,” nem az önzetleneké a győzelem, hanem a hangosan szónokló, aztán a közért semmit nem tevő egyéneké, a két kézzel előre könyökölké.

Nagytiszteletű Esperes Úr! Kedves Sándor Testvérem! egyházunk jövőjé sorsán aggodó lélekkel arra kérlek, hogy mig Isten drága egyházmegyénk vezetését reád bizza, a jó gazda száz szemével figyeld az ilyen „jó munkatársakat” és ismert bölcseségeddel és erélyességeddel fokozd le becsvágyukat, ne- hogy egyházunknak kárt okozzanak. . .

Mint fentebb is érintettem 1935. szept. 19.-én foglaltam e azt a reám nézve nagyon megtisztelő, diszes pozíciót, az ungi református egyházmegye gondnoki tisztségét.

Alázattal vallom meg, hogy „elég nekem az Úrnak nagy kegyelme!” Többre nem vágytam, de nagyobb kitüntetést részemre semmi világi hatalom sem lett volna képes nyújtani, mint az én drága református egyházam nyújtott az ő méltatlan gyermekének.

Ezért a bizalomért érzett nagy hálámat és köszönetemet légy szives tolmácsolni az október 5.-én megtartandó egyházmegyei közgyűlésen szeretett egyházmegyémnek, lelkes, tanító és presbiter testvéreimnek, de fogadd főképen te Nt. Esperes Úr, kedves jó Testvérem szeretetteljes hálámat és köszönetemet engem mindenkor megértő, támogató szeretetedért.

Nagyon kérek végül, hogy egyházmegyei közgyűlésünkön ezt a leveletem sziveskedjél felolvastatni és *gondnoki tisztségemről való visszavonhatatlan lemondásomat bejelenteni* azzal az ígérettel, hogy szeretett egyházam leend ezután is mindenem, anyám, testvérem, gyermekem.

Szeretettel ölel testvéred

NYOMÁRKAY SÁNDOR.

Közgyűlés mély sajnálattal veszi tudomásul *Nyomárkay Sándor* megmásíthatatlan elhatározását, miszerint hűséggel és nagy odaadással viselt gondnoki tiszteletől megválik. Az egyházmegye legönzетlenebb és leglelkesebb vezetője vált meg tisztségétől és miután úgy látja, hogy visszamarasztására nincsen semmi remény, lelkes munkásságát és maradandó érdemeit elismeréssel és hálával örökíti meg jegyzőkönyvének lapjain és egyhangu határozattal kimondja, hogy őt örökös tiszteletbeli egyházmegyei gondnokká választja.

A megüresedett gondnoki állás betöltésére a közgyűlés f. é. december hó 1.-i határidővel szavazást rendelt el.

6. Olvasatott az egyházmegyei szavazatbontó bizottságnak az 1942. évi közgyűlés 21. sz. határozatával elrendelt szavazás eredményeképpen, egyházmegyei ügyészi állás betöltésével kapcsolatosan beadott szavazatok felbontásáról felvett jegyzőkönyve.

Egyházmegyei közgyűlés a megejtett szavazás eredményeképen megállapítja, hogy dr. Sutka László nagykaposi ügyvéd az egyházközségek egyhangu szavazata alapján egyházmegyei ügyésszé megválasztott, őt tisztségében szeretettel és jó reménységgel üdvözi, munkájára Isten áldását kéri és megválasztásáról a főtiszteletű Egyházkerületnek tisztelettel jelentést tesz.

7. *Kőmives Sándor* egyházmegyei lelkesi főjegyző bejelenti a közgyűlésnek azt a már többször kinyilatkoztatott, de most megmásíthatatlan elhatározását, hogy egyébirányu sok elfoglaltsága és munkája miatt főjegyzői tisztéről lemond.

Az egyhangu, de eredménytelen bizalomnyilvánítás után fájó szívvel veszi tudomásul a közgyűlés Kőmives Sándor érdemekben gazdag főjegyzőjének ezen tisztségéről való lemondását és egyhangulag kimondja, hogy 20 évi főjegyzői munkájával az egész egyházi közélet terén, de közelebbről az ungi egyházmegye életében kifejtett sokféle irányu munkásságáért érdemeit jegyzőkönyvileg örökíti meg.

A megüresedett papi főjegyzői állás betöltésére december 1-i határidővel szavazást rendel el a közgyűlés.

8. Olvasatott a következő esperesi jelentés:

Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés!

A szülést vajudás előzi meg! Egy új világ van születőben s a vajudás rettenetes!.. Kinjai végig vonulnak az egész világon és szenved belé minden nép, nemzet, minden ember!.. Nem csoda, hogy a kinok által elgyötört világ lesi, várva-várja, hogy meglássa már azt az ujszülöttet, hogy gyönyörködhessen arca rózsájában, mosolygó ajkában, édes csókjában! Am vannak, akik rémitgetnek, hogy torzszülött lesz, rút, ijesztő, nyomoruság hozó! Elirtózik tőle aki ránéz s mérges harapással sebzi meg azt, ki ölelni akarná! Mert gyűlölet az anyja, véres bosszu és rút önzés lészen a dajkája és a Sátán a ringatója! Ki tudná?.. Ha nem Krisztustól születik, ha nem a Szentlélek lehel belé lelket, akkor nem is lesz benne öröme senkinek!.. De nem a mi dolgunk kutatni a jövőt! „Van biró a felhők felett s áll a villámos ég!”.. Mert csak aki mindig hű marad, az koronáztatik meg! Isten ítéletet tart a világ felett s aki hijával találhatik, kivettetik a külső sötétségre!.. Mi

magyar reformátusok, mint a történelem folyamán mindig, tudjuk mivel tartozunk a mi édes magyar Hazánknak! Mi nem lehetünk és nem is leszünk hűtlenek hozzá soha!.. Mi előttünk az Isten és Haza szétválaszthatlanul öszenőtt ikertestvérek, a kiket szeretni, értük áldozni, — ha kell, meg is halni — mindig készen állunk!.. Jaj csak meg ne tántorodjunk! Legyünk, amint voltunk mindég, első a hűségben, kitartók a munkában, kötelességteljesítésben, halálmegvetők a harcban, nem félve azoktól, kik csak a testet ölhetik meg!.. Legyünk készek a segítségben, tőrök a bajokban nélkülözésekben, szívesen áldozók, szüntelen imádkozók' és minden felett egyek a Krisztusban!.. A többit bizzuk arra, aki mindig megsegített, megtartott, nehéz bajok közül kiszabadított, akiben bizunk eleitől fogva, hiszen „Erős várunk nekünk az Isten!!” „Azért Atyámfiai, legyetek erősek az Urban és az ő hatalmas erejében!” Ne dobjátok el magatoktól bizodalmatokat, melynek nagy jutalma van, mert békességes türesem van szükségetek, hogy az Isten akaratát cselekedvén elnyerjétek az ígéretet!” „Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk?!”

Nt. és Ngs. Egyházmegyeyei Közgyűlés! Nem időzöm tovább ez itéletes idők feletti elgondolkodásnál. Rövidnek kell lennem esperesi jelentésemben, hiszen ez is a rendkívüli idők parancsa. Szűkőn van a papir és drága a nyomda!

A tiszánineni egyházkerületbe kebelezett testvér egyházmegyék élete is közelebről érdekelvén bennünket, hordozzuk meg testvéri szeretettel az ő portájukon is szemeinket! Mindenek előtt kegyelettel álljunk meg Alsóborsod volt esperesének s miskolci lelkipásztornak, néh. Pósa Péternek sirja felett akit 1942. nov. 21.-én szőlított magához ama Főpásztor, akinek juhait hiven legelteté s aki nehéz lelki tusái és testi szenvedései időreből őt kimenté, hogy kihulló drága vérével megmosván, bevigye az Atyának örömébe!.. A nemes szívű jó barát, a hű pásztor és bölcs kormányos emléke legyen közöttünk áldott! Tisztelettel indítványozom, hogy közgyűlésünk fejezze ki részvétét az alsóborsodi egyházmegye előtt.

Nagy örömmel és őszinte testvéri szeretettel üdvözljük egyházkerületünk új főjegyzőjét, Dr. Szabó Zoltánt, a sárospataki főiskola tudós professzorát, az agilis közéleti férfit, a meleg szívű és puritán gondolkozásu embert, kire méltán lehetünk büszkék mindannyian! A jó Isten áldása legyen drága életén és minden munkáján!

1943. január 21.-én az abauj! egyházmegye új gondnokát Dr. Idrányi Bélát, az alsóborsodi egyházmegye pedig új esperesét Román Ernő, alsózsolcai lelkipásztort iktatták be tisztébe. Mindketten kipróbált hűségű munkások. Felelősségteljes, nehéz munkájukban legyen velük az Isten jóra segítő kegyelme, áldása és szeretete! Ad multos annos! . .

Most pedig rátérve az egyházmegyénket szorosabban érdeklő ügyekre, megállapíthatjuk, hogy legközelebbi közgyűlésünk óta egyházmegyénk életét több fontos esemény tette változatosá és a letelt esztendőt emlékezetessé.

Püspöklátogatás.

Ünnepi esztendővé, minden bajaink között is örvendetessé és emlékezetessé avatta az elmúlt évet főtiszteletű és méltóságos Püspök Urunknak, a mi nagy tisztelettel és szeretettel körülvett Vezérünknek egyházmegyénkben végzett látogatói körutja. A szülő vármegyéje iránti olthatatlan rajongó szeretet szinte kényszerítette őt arra, hogy első útja Ungba vezessen. Három részletben ejtetett meg a látogatás és pedig 1942. okt. 26–29-ig a szürtei, gálocsi, pallói, bátfai, bajánházai, vajkáci, mokcsai, vajóni, csicséri, nagykaposi, ungcsepelyi, ungyarádi, nagyszelmenci, szirénfalvai, palágyi, kistráti és csapi gyülekezeteket, nov. 23–26-ig a tizsalamoni, ungtarnóci, minaji, korláthelmei, nagygejőci, kisgejőci, eszenyi, szalókai, tisztaósványi tisztaágteleki, kisdobronyi, nagydobronyi és csongori gyülekezeteket, 1943. jan. 9–10. napjain pedig az ungvári gyülekezetet látogatta meg Püspök Urunk, Látogatói körutján Illés Bartalan püspöki titkár, az esperes és Nagy József egyh. megyei jegyző kísérték, utóbbi lekötelező szíveséggel az autófuvart is szolgáltatta. Az ungvári gyülekezetbe Dr. Szabó Zoltán e. ker.-i főjegyzőnk is elkísérte. Rövid időt tölthettünk egy-egy gyülekezetben, de e rövid idő is soha ki nem törölhető kedves emlékként fog élni mindazok lelkében, akiknek alkalmuk volt hallani Püspök Urunk szívből jövő, szívhez szóló szavait, pásztori intelmeit. bátorító vigasztaló ígéit, érezhették meleg lényének közvetlenségét s Vele az Ő imádságos lelkével emelkedhettek az áldások osztogatójához, vihar, veszedelem közt megtartó jó Istenünkhöz! Mindenki megérezte Ung és népe iránti forró szeretetét és a viszont szeretet beszédes bizonyosságai ott csillogtak az örömtől sugárzó szemek könnyecskéiben! . . Ki kell emelnen a szülőfaluban, Szirénfalván átélt kedves órákat, a gyermekkori játszótársakkal, az egész

falu népével való viszontlátás kedves jeleneteit! . . . A tuláradó öröm és szeretet, mellyel a szülő falu fogadta, körülölelte oly megható volt, hogy Püspök Urunk percekig küzdött megindultságával. Valami édes—bus boldog érzés fogta meg a szívet, lezárta ajkait és kicsalta a könnyeit! . . . Bizony mindnyájunknak a forkát szorongatta valami s minden szemben ott csillogott a meghatódottság drága gyöngye! . Csak aki nagyon szereti szülőföldjét, tud annyi esztendőök után is, oly élénken emlékezni minden bokorra—fára, házra, gyermekkori játszóhelyre, élményre játszótársra mindenre és mindenkire! . Meghatódottan időzött el egy—egy gyermekkori élmény édes—bus emlékeinél! Ritkán látam még a szülőföldhöz való ragaszkodás és szeretet ilyen őszinte, szívből fakadó megnyilatkozásait! . . . Hasonló jeleneteknek voltunk tanui Pallóban is, hol gyermek—ifjusága boldog idejét élte, hol egy presbiternek, egykori játszótársnak, zokogásba fuló köszöntése csalt könnyüt mindnyájunk szemébe. De sorra mindenütt, a merre csak jártunk megnyitlak a szívek, kitárultak a lelkek, boldog örömtől csillogtak a szemek, mindenütt megérezték, hogy Ő miénk és hogy minket nagyon szeret! . . . Kisdobronyban templomszentelés, hősi emlék és országzászló szentelés volt. Jelen volt a vármegye és járás vezetősége s a környék népe is. Szentelési imát az esperes mondott, igét Nagy József hirdetett, az országzászlót pedig Püspök Ur avatta fel.

Az ungvári látogatás, hogy úgy mondjam hivatalos jelegű volt. Már Csapon a hivatalos fogadás keretében az alispán, főszolgabíró és a községi előljáróság köszöntötték magas vendégeinket. Egyházmegyénket az esperes és gondnok képviselték. Fellobogózott falvakon keresztül, a nép szeretetének nyilvánításai közben vonultunk Ungvárra, hol a városháza előtt a képviselőtestület élén a polgármester mondott szíves Isten hozott-ot. Majd a templomban a gyülekezet és a kebelbeli vallásos egyesületek üdvözlése következett. A házigazdai tisztet Radó Gábor min. tanácsos, erdőigazgató, ungvári presbiter volt szíves vállalni. Este a városi színházban, a ref. nőegylet rendezésében, jótekonycélú kultúrest volt. A megnyitót Siménfalvy Árpád főispán, mondotta s meleg szavakkal üdvözölve a Püspök Urat, bátor hitet tett az evangéliumi hitnek világosságot, kultúrárt és hazaszeretetet sugárzó erejéről. Püspök Urunk beszéde és Dr. Szabó Zoltán előadása magával ragadta a szíveket és a színházat színültig megtöltő illusztris közönség, melynek soraiban helyet

foglaltak a különböző felekezetek, polgári és katonai hatóságok képviselői is, lelkesült örömmel zárta őket szerető szívébe. A patiki regősök közreműködése tette még az estét kedvessé és változatossá.

Előadás után a főispán vendégei voltunk. Másnap 10.-én a templomban tartott istentisztelet után, mely alkalommal Dr. Szabó Zoltán imádkozott, Püspök Ur pedig Igét hirdetett, folyt le a püspöki vizitáció, presbiteri gyűlés keretében. A polgári és egyházi hivatalok vezetőinél tett látogatások után, az ungvári egyház által adott közebéden vett bucsut az egyház, vármegye, és a város vezetősége kedves vendégeitől. Innen indultunk aztán ismét Csapra autókon ahová elkísérte magas vendégeinket Ilitzky Sándor gör. kat. püspöki helynök, kárpátaljai kormányzósági főtanácsadó, az alispán, Radó Gábor és a főszolgabíró is. Meghatódott szívvel integettünk a kirobogó vonat után, boldogok voltunk hogy vármegyénk drága szülöttét, ha ily rövid ideig is magunk között tisztelhattuk, szerethettük s a válás pillanatában meginnt csak odalopódzott szemünkbe a könnyű! Méltó büszkeség tölti el lelkünket, hogy Ő a miénk, Ung szütötte, vajha Ő is büszke lehetne ránk: . . . lgyekezzünk méltók lenni nagy szeretetére.

Azt hiszem mindnyájunk óhajának adok kifejezést, midőn tisztelettel indítványozom, hogy közgyűlésünk mondjon hálás köszönetet a Főtiszteletű és Méltóságos Püspök Úrnak azért, a megkülömböztető szeretetért, mellyel egyházmegyénket szívére öleli, a melynek bizonyosságát szolgáltatta azzal a kitüntető megtiszteltetéssel is, hogy püspöki látogatása során első útja, szerető szive indításából hozzánk vezérelte.

De fejezzük ki köszönetünket Dr. Siménfalvy Árpád főispán, Dr. Kossey János alispán, Radó Gábor min. tanácsos, erdőigazgató, Dr. Megay László polgármester, és Köszörű Károly főszolgabíró Uraknak is azért a kedvességükért, a mellyel Püspök Urunkat fogadni, itt tartózkodását kellemessé tenni, autóikat rendelkezésére bocsátani, uri házuknál vendégül látni szivesek voltak. E helyről is köszönetet mondok Nagy József, egyh. megyei jegyző, palági lelkésztestvérünknek, hogy autóját és mint vezető önmagát is úgy a püspöklátogatás alkalmával, mint ugyancsak a kongrua reviziós utra is rendelkezésre bocsátotta.

Talán hoszasan is időztem e tárgynál, azonban úgy vélem, hogy egyházmegyénk történetének e fontos eseményét köteles-

ségem volt megörökíteni az utókor számára is, de meg, bevalom, hogy jól is esett magam elé idézni újból e kedves napok emlékeit!

Kongrua revízió.

F. évi jan. hó 1.-3. és szeptember hó 18-19 napjain immár egész egyházmegyénk területén végrehajtott a kongrua revízió. Messze jövőre kiható fontos eseménye ez is egyházmegyénk elmúlt évi eseményeinek. A kedvező megoldás tetemes javulást idézett elő a lelkészi javadalmakban és sok vitás dolog, lelkipásztor és gyülekezet közötti ellentétek, kirobbanásra vezető nehéz kérdések nyertek végleges megoldást. Hogy egyebet ne említek, a régi arany koronáknak cseh szlovák koronákká, majd ezeknek 7-el elosztott összegü pengőkké történt zsugorodásából eredő nagymérvű károsodások és áldatlan viták, egy csapásra megszűntek. Egyházmegyénkben nincs többé kongruát nem élvező lelkipásztori állás. A visszamenőlegesen nyert különbözetek sok lelkipásztori hajlékba vittek megnyugvást, a nehéz gondok között tépelődő lelkekbe! Dr. Simon Sándor és Dr. Tóth Lajos, utóbb Dr. Lepényi Elek és Dr. Tóth Lajos miniszteri kiküldöttek a legnagyobb jóakarattal és segíteni akaró készséggel, előzékenységgel és belátással igyekeztek mindnyájunkra megnyugtató módon végezni a feladatukat. Illesse őket hálás köszönet és elismerés! Bár általános megnyugvásra intéztetett el a kongrua revízió ügye, az csak bizonyos meghatározott korlátok között mozoghatott és semmiesetre sem oldotta meg véglegesen a lelkészi fizetés ügyet és nem tüntethette azt az aránytalanságot, mely a hasonló képzettségü köztisztviselők és a lelkészek fizetése között még mindig fennáll! Különösen a házonkívül taníttató szülők érzik szomorúan ezt a hátravetettetést! Hisszük, hogy eljön az ideje a jobb megértésnek is! . . Addig is a nehéz taníttatási gondokkal küzdő lelkészcsaládok megsegítését magunknak kell kézbe venni. E segítésnek intézményessé tétele érdekében, Egyetemes Konventünk az adatokat összegyűjtötte és mielőbb megtörténnek a cél megvalósítását szolgáló megfelelő intézkedések is. Itt emlékezem meg arról is, hogy özvegyeink szomorú és megalázó sorsának intézményes és nem esetleges megsegítése érdekében megtétettek a kezdeményező lépések. Az egyházi tisztviselők helyi javadalmának a mai viszonyok követelte felemelése tárgyában mai közgyűlésünk fog határozatot hozni oly értelemben, hogy a helyi javadalom készpénz tétele az állami fizetés emelés

arányában emeltessék fel a gyülekezetek által. Tárgysorozatunk keretében az Egyetemes Konvent rendeletére ilyen indítvány terjesztetik a közgyűlés elé. Szabadjon remélnem, hogy a gyülekezetek kész szívvvel tesznek majd eleget! . .

Egyéb fontos események.

Az immár elodázhatatlanul szükségessé vált és régóta óhajtott ungvári diák-internátus megvalósulásának kérdése egy hatalmas lépéssel lendült előre egy nemes lelkű, áldozatos szívű urnőnek gazdag adománya folytán. Ugyanis gondnokunk hitvese, Nyomárkay Sándorné, szül. Hegyi Margit urnő egy 80-100.000 P. értékű házat ajándékozott e célra egyházmegyénknek. Meghatódott lélekkel mondom, egyházmegyénk nevében, e nagyértékű, nemes lélek sugallta adományért hálás köszönetet! . . Ha Neki nem adatott meg, hogy anyai örömök és édes gondok töltsék be szerető szívét, pótolja ki a Govdviselés a másoknak szerzett öröm édes érzésével! . Nemes tettéért áldja meg az Isten – szeretteivel együtt – mind a két kezével! . Hálás köszönetünket adjuk tudtul jegyzőkönyvi kivonatban.

A nagyberezna-perecsényi missziói egyház kiépítése most már határozott lépésekkel halad előre. Szeptember hó 5.-én, Isten segedelmével letettük a templom alap-kövét és azóta folyik az építkezés. A földművelésügyi minisztérium telket, a honvédelmi minisztérium 10.000 P.-t a protestáns táborigyülekezet szintén 10.000 P.-t, egy német gróf 20.000 P. értékű fát, gyárak, bányák és egyesek több-kevesebb természetbeni vagy pénzbeli segítséget nyújtottak e fontos magyar nemzeti érdeket is szolgáló szent ügynek előbbvitelére. Méray János r. kat. vallású építő mester ingyen vállalta az építkezés vezetését! Ime ma is történnek csodák! . . A jó Isten meghihlette egy egyházáért és a magyarságért élő és égő gyermekének lelkét, aki a nyert tüzet átplántálta mások lelkébe is és lobog a szent láng és épül Istennek országa a rutén földön is és készül a magyarság végvára az idegen fajú népek tengerében! Dr. Nagy Kálmán ez Isten ihlette férj! Szébb és szentebb célt nem is tűzhetett maga elé! Legyen rajta, szerettein és szent munkáján a jó Isten gazdag áldása! Legyen áldás mindazokon, akik a szent cél érdekében lelkesednek, lelkesítenek, áldoznak és dolgoznak!

Hajlék épült a nagy Isten dicsőségére egy másik véghelyen, Szerednyén is. A kormány támogatása és a hivek áldozata imaházat létesített, melyet szeptember 26-án adtunk át, szép és

lélek emelő ünnepség keretében, szent rendeltetésének Sugározók belőle az evangélium világossága, legyen a hazaszeretet szent oltára, áldás legyen építőin és áldást vigyenek belőle, akik Isten nevét ott segítségül hívják.

Befejezés előtt áll a nagyszelmenci templomépités nehéz és sok áldozatot igényelt nagy munkája is! Illesse dicséret és elismerés a lelkes és buzgó pásztort, ki a szinte legyőzhetetlennek látszó nehézségektől meg nem riadt, aki előljárt az áldozathozatalban s ezzel sokakat áldozatra lelkesített, a fáradozásban s ezzel másokat is munkára serkentett! De illesse dicséret és elismerés a kis gyülekezetnek minden egyes tagját és Istennek gazdag áldása térítse vissza reájok szives áldozatukat ezeriziglen! Püspök Urunk megígérte, hogy a templomszentelés ünnepére lejön és ez alkalommal meglátogatja a még elmaradt néhány gyülekezetet is.

Személyi változások.

Múlt évi közgyűlésünk határozata értelmében az ujonnan létesített II. ügyézi állásra a szavazás elrendeltetvén, egyhangúlag Dr. Sutka László, nagykaposi ügyvéd választatott meg. Tisztelettel és szeretettel köszöntjük őt, abban az édes reményben, hogy édes atya puritán jellemének, lángoló egyházszeretetének, odaadó hűségének méltó örököse. Isten áldása legyen életén és munkásságán!

A vajkóc–mátyóci gyülekezet meghívás útján megválasztott új lelkipásztorát, Barra Zoltánt, 1942. okt. 18.-án iktatták be hivatalába. Jó reménységgel köszöntjük ifju testvérünket, Istennek áldását kérve életére és szolgálatára!

A szirénfalvai presbitérium a már évek óta üresedésben volt előkönyörgői állásra Zöld Ferenc gemzei kántor-tanítót jul. hó 11.-én megválasztván, a felebbezési idő letelte után őt állásába beerősítettem. Szeretettel köszöntjük tanítói karunk új tagját, hisszük, hogy megszereti Ungot s ebben a reményben kívánunk életére, szeretteire és munkájára Isten-áldását!

Papp Zoltán kisdobronyi s. lelkészt 1942. nov. 1.-i hatállyal Nagykaposra rendeltem, a helyébe ifj. Kőmives Sándor segédlelkészt helyeztem. F. évi szeptember 1.-től Nagykaposra Pünkössti Gábor, volt ujfehértói s. lelkészt küldtem ki, őt ideiglenesen bekebeleztem, végleges bekebelezése jelen közgyűlésünk feladata leendő. Ifju Tómeheus testvérünknek szeretettel mondunk Isten – hozottat!

Ifj. Kőmives Sándor, Papp Zoltán és Csatlós János segéd-lelkészek harctéri szolgálatra vonultak be. Isten oltalmazza őket és vezesse vissza békés hivatásuk mezejére!

Tanító testvéreink közül is többen teljesítettek katonai, részben harctéri szolgálatot, sőt még a jelenben sincs mindenki munkahelyén, a mely körülmény folytán az iskolai munka sok helyen fennakadást szenvedett és szenved még ma is!

A halál angyala is meglátogatta egyházmegyénket. F. évi április hó 12.-én id. Papp Lajos ny. tanító, július hó 26.-án Jósvay Dénes bési lelkipásztor testvérünket vivén magával zsákmányul. Egyiket a jól végzett munka után élvezett édes nyugalom öléből, a szerető hitves gyermekek és unokák meleg köréből, a másikat a busz egyedülvalóság lelkét fojtogató ködéből ragadta ki. Jósvay Dénes, a sárospataki teológia egykor jeles tanulója, majd széniora, mint s. lelkész Hanván és Szutoron működött, rendes lelkipásztori szolgálatát Zilizen kezdte, majd 1911. május 1. óta az egyházmegyébe kebelezett bési gyülekezetben működött. Puritán gondolkozású, becsületes jellemű, hűséges sáfár volt, de beteljesedett rajta az Írás szava: „Jaj az egyedül valóknak!” Temetésén önkénytelenül eszünkbe jutott a költő szava: „Most látszik meg ki az igazi árva,” — senki sem borult a koporsójára. Legyen áldott emléke közöttünk! Id. Papp Lajos előbb mint olaszliszkai, kisdobronyi, és bési majd mint nagykaposi kántor — tanító, 42 évig működött odaadó hűséggel és kitűnő eredménnyel. Sok gyermekkel áldotta meg Isten és szinte csodával határos, hogy a szükös tanítói fizetésből mint tudta őket kitaníttatni, felnevelni!?. Nehéz küzdelmeinek és áldozatainak édes jutalmát boldogan élvezhette, megérvén atyai hűsége kedves eredményeit!.. Őszinte részvételt osztozunk szerettei fájalmában. Sokat fáradt hű munkását koronázza meg az Ur, a mindvégig kitartóknak ígért koronával! Dr. Magda Sándor nagykaposi püspök-lelkészt és csekélységemet Ung vármegye a felsőház rendes, ill. póttagjává, Gencsy Béla szürtei lelkészt pedig a Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara alelnöké választotta meg. Szeretettel köszöntjük őket.

Meg kell még emlékeznem arról, hogy sok vajudás után végre a lelkipásztorok is felvették az OTBA kötelékébe. Kívánom, hogy minél kevesebb szükség legyen rá, kivéve a szülési eseteket.

1942. nov. 15.-én Ungváron ifjusági konferencia, 1943. február 17.-től két hetes népfőiskola Ungváron, április 27.-én

presbiteri konferencia Pallóban és Kisgejőcön, szept. 11–12.-én
 itjusági konferencia Tizasalamonban, és szept. 27.-én nőszövet-
 ségi megbeszélés tartása Ungváron, – tartoznak még egyházme-
 gyénk történetéhez.

A hadigondozás terén minden gyülekezet és minden lelki-
 pásztor, tanító és presbitérium dicséretes módon tevékenykedett
 s különösen a sebesült katonák részére gyűjtött szeretet adomá-
 nyokkal igyekezett leróni háláját érettünk küzdő honvédeinkkel
 szemben. Azonbari az itthonmaradottak gyámolítása, a harctéren
 lévőkkel az összeköttetés fenntartása, vallásos füzetekkel való
 ellátása stb. utján igyekezett teljesíteni ebbeli kötelességét.

ÚJLAKI SÁNDOR
 esperes.

STATISZTIKAI ADATOK.

I. Népmozgalmi adatok 1942. évben.

Lélekszám		25.991
Született	fi: 394, nő: 346, (összesen törv. 688)	740
Meghalt	fi: 221, nő: 230, „	451
Konfirmált	fi: 232, nő: 260, „	492
Házasságot kötött, tiszta pár 160, vegyes: 55, összesen		215
Reverzális	jav. 33. kár. 11.	+ 22
Kitért	fi 1, nő 5, összesen	5
Áttért	fi 60, nő 44, „	104
Urvacsorával élt		40.030

II. Anyagi ügyek.

Adakozás	31.668'36 P.
Építkezés	37.440'66 „
Bevétel	249.838'18 „
Kiadás	215.436'84 „
Maradvány	34.411'34 „

III. Vagyonösszesítés.

Földek értéke	2,290.468 – P.
Épületek értéke	2,275.671 – „
Ingóságok	146.342 – „
Tőkék	131.080'83 „
Alapok	92.966'65 „
Hasznos jogok	– – –
Alapítványok	7.888'99 „
Összes vagyon	4,944.417'47 „
Teher	134.036'78 „
Tiszta vagyon	4,810.380'69 „

IV. Egyéb adatok.

Anyaegyház	35
Társegyház	6
Leányegyház	6
Fiókegyház	1
Szórvány	5
Tanya	19
Rendes lelkészek száma	34
Vallásoktató lelkészek száma	2
Kongruás s. lelkészek száma	7
Rendes tanítók száma	26
Helyettes tanítók száma	1
Iskolák száma	26
Tantermek száma	31

Egyházmegyei közgyűlés a nagy gonddal, alapos-sággal és körültekintéssel készült esperesi jelentést hálás köszönettel veszi tudomásul és jegyzőkönyvében megörökíteni rendeli azért, hogy mint egy tükörben, mindenki előtt világosan álljon az a kép, amit éles-szemű kormányosa rajzolt meg egyházmegyénkről egy letűnt esztendejének eseményei alapján.

Az esperesi jelentésben tárgyalt előterjesztésekkel kapcsolatban a következő határozatokat hozza :

1. Az együttérző szív fájdalmával osztozik közgyűlésünk abban a gyászban, amely a testvér alsó-borsodi egyházmegyét, nagyrabecsült esperesének Pósa Péternek elhunytával érte. Egyházmegyénk jegyzőkönyvi kivonat alakjában fejezi ki részvétét az alsó-borsodi egyházmegye előtt és kéri az Örökkévaló Istent, hogy adjon vigasztalást és erőt a gyász elviselésére.

2. Egyházmegyei közgyűlésünk a legmelegebb szeretettel köszönti Dr. Szabó Zoltánt, egyházkerületünk új papi főjegyzőjét, Román Ernőt, az alsó-borsodi egyhm. új esperesét és Dr. Idrányi Bélát, az abauji egyházmegye új gondnokát megválasztásuk alkalmából. Közgyűlésünk Istennek minden áldását kívánja rájuk és munkálkodásukra, hogy legyenek a nagy elődök méltó utódai, Isten országának eredményes építői és földi anyaszentegyházunk fénylő dicsekedései.

3. Az egész világra kiterjedő háboru bennünket is szorongató fájdalmi és gyötrő aggodalmi idejében, örömmel voltak teljeseek azok a napok, amelyeken forrón szeretett és mélységesen tisztelt Püspök Urunk, Főtiszteletű és Méltóságos Dr. Enyedy Andor Ur egyházmegyénket meglátogatta. Istennek ad hálát közgyűlésünk azért a szeretetért, erőért és utmutatásért, amit a három alkalommal történt látogatása nyújtott. Egyházmegyénk történetének fénylő dátumaként örökíti meg jegyzőkönyvében ezeket a napokat és ezuton fejezi ki köszönetét Püspök Urunknak látogatásáért.

Hálás szeretettel köszöni meg főképen azt, hogy püspöki szolgálatának nagy elfoglaltságot igénylő teendői között is első feladatának ismerte és hajtotta végre szülővármegyéjének meglátogatását. A szülőföld iránti hűség megmutatása mellett az élményekben és szeretettel teljes tanításokban gazdag látogatás felejthetetlen emléke ott él letörölhetetlenül közgyűlésünk minden egyes tagjának szívében.

4. Köszönetét nyilvánítja közgyűlésünk Dr. Siménfalvy Árpád főispán urnak, Dr. Kossey János alispán urnak, Dr. Megay László polgármester urnak, Köszörű Károly főszolgabíró urnak azért a kedves fogadásért, mellyel Püspök ur ungvári látogatását diszessé, meleggő, bensőségesé tették. Külön fejezi ki köszönetét Radó Gábor erdőigazgató urnak azért a magyaros szivességért, amellyel Püspök urral szemben a házigazdai tisztet ellátta.

5. Hálás szivvel örökíti meg közgyűlésünk jegyzőkönyvében Nyomárkay Sándorné Hegyi Margit urnó nevét, aki nagyértékű házadományával lehetővé tette hogy Egyházmegyénk régi vágya egy Ungváron létesítendő diákinternátus megvalósíttassék. Régi nagyasszonyaink áldozatos cselekedeteire emlékeztető, kövendő és tündöklő példa gyanánt ragyog ez a gesztus a mi sok bajjal küzdő és egyre inkább magának élő, gyűlölködő és önző világunkban. Illesse köszönet és hála e nagy ajándékért.

9. Olvastatott az ungi egyházmegye tanügyibizottsági elnökének évi jelentése:

Az 1942/43. iskolai esztendő eredményén szembeszökően meglátszik a rendkívüli, háborus idők nyoma. A tanítási eredmény majdnem minden iskolában gyengébb az elmúlt évinél. Egyes iskolákban egész éven át, több iskolában pedig hosszabb-rövidebb ideig szünetelt a tanítás a tanerők katonai szolgálata következtében. Az itthon maradt tanerők azonban a rendkívüli nehéz idők ellenére is igyekeztek helytállani és a tanítás, nevelés folytonosságát biztosítva, kellő eredményt felmutatni.

A vallás tanítását ref. iskolában a lelkészek látták el a következő helyeken: Csicsér, Tiszasalamon, Kisdobrony, Nagygyőc és Kistráton az alsó tagozatban. A vallás-erkölcsi és hazafias nevelésre kiváló gondot fordítottak. Az énektanítás általában eredményes volt.

A tanerők minősítése a következő: Kitünő, Baán János, Kormos Gerő, Szanyó Sándor, Onody Géza, Szombathy András Dr. Csomárné Záhorszky Judit, Orémus Kálmán, Pápay István. Dicséretes: Diószeghy Jenő, Tóth Miklós, Dóka Károly, Pirigy József, Sebő Béla, Balla Dezső, és Zöld Gizella.

Jó: Cseh Pál, Aros Mihály, Kanócz Miklós, Szaplonecay Lajos, Fleischer Aranka, Nagy Istvánné, Pokorny Erzsébet.

Elégséges: Kózsá Árpád és a csicséri kisegítő tanerő. Nem osztályozott 4 tanerő.

Közgyűlés a jelentést tudomásul vette.

11. Olvastatott a következő

J E G Y Z Ő K Ö N Y V.

a Vajánban 1943. évi július 18.-án tartott egyházmegyei számvevőszéki gyűlésről.

1. Vizsgáltatott az egyházmegyei pénztár számadása melynek keretében

a) a napló kimutatása alapján megállapított pénzkészlet természetben felmutattatott.

b) megállapította a számvevőszék, hogy az egyházmegyei közigazgatási és vegyes alapok pénztárának 1942. évi bevétele 50.406'09, kiadása 41.887'42, pénztármaradványa 8.518'67 P. volt.

c) a P. Horváth Mária és Simon alapítvány pénztárának évi bevétele 17.854'43 kiadása 11.288'80, pénztármaradvány 6.573'63 P.

d) A P. Horváth M. és S. alapítvány vagyona 92.195'46 P. növekedés 1.818'47 P.

e) A közigazgatási és vegyes alapok pénztárának vagyona 68.637.94 P. tőkenövekedés 969'05 P.

2. Az egyházmegyei pénztárban elhelyezett alapok kamatozása tekintetében a gazdasági viszonyok következtében előállott változásokra hivatkozással javasolja a számvevőszék, hogy azok kamatlábjá 1943. évtől, tehát ez évre is 4°/o-ban állapítsák meg.

3. Tárgyalta és jóváhagyta a számvevőszék az egyházmegyei pénztárban kezelt tőkék és alapítványok pénztárainak 1943. évi költségvetését.

4. Tárgyalta és jóváhagyta a Nyomárkay Sándorné – Hegyi Margit urnő által egyházmegyei internátus céljára átengedett házassábség adásvételi szerződését, amelynek értelmében az ingatlan már most az egyházmegye tulajdonába ment át, a kikötött évjáradék fizetésének kezdete pedig abban az időpontban állapított meg, amikor az ingatlan a jelenlegi bérlők kiköltözésére után tényleg és valósággal is az internátus céljainak szolgálatába állíttatik.

AZ UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

alapjainak 1942. évi zárszámadása.

I. Pálóczi—Horváth Mária és Simon alapítvány.

1. Adósok könyve.

Tőketartozás az év elején	P. 7696 1'58	
1942. évben kihelyezett tőke	5800 –	
1941. évi kamathátrálék	130 10 19	
1942. évi folyó kamat	6530'95	
1942. évi késedelmi kamat	1044'89	
Tartozás összesen		103347'61
Tőketörlesztés	11558'50	
Kamatbefizetés	5815'71	
Kamatleírás	351'57	
Lerovás összesen		17725'78
Tőketartozás az év végén	71203'08	
Kamattartozás az év végén	14418'75	
• Kint levő követelés összesen	P.	<u>85621'83</u>

2. A pénztár 1942. évi forgalmának csoportosítása.

	Bevétel	Kiadás
1. Pénztármaradvány 1941. évről	405'22	
2. Kötvényadósok tőketörlesztése	11558 50	
3. Befizetett kötvénykamatok	5815'71	
4. Befizetett új tőke	75' -	
5. Tőkekihelyezés		5800' -
6. Segély egyházak és intézeteknek		2211'60
7. Segély egyeseknek		1800' -
8. Kezelési költség a közpénztárnak		1457'50
9. Vegyes kiadások		11'70
összesen	P. 17854'43	11280'80
Pénztármaradvány		6573'63

3. Az alapítvány vagyona 1942.-ben.

	év elején:	év végén:
1. Kötvényre kihelyezett tőke	76961'58	71203'08
2. Kamatkövetetés a kötvényadósoktól	13010'19	14418'75
3. Készpénz	405'22	6573'63
összes vagyon	P. 90376'99	92195'46
tőkenövekedés 1942.-ben		1818'47

II. Vegyes alapok pénztára.

1. Adósok könyve:

Tőketartozás az év elején	58923'50	
1942. évben kihelyezett tőke	830' -	
1941. évi kamathátrálék	8107'43	
1942. évi folyó kamat	4780'48	
1942. évi késedelmi kamat	704'66	
Tartozás összesen		73346'07
Tőketörlesztés	9312'43	
Kamat befizetés	3383' -	
Kamat leírás	531'37	
Lerovás összesen		13226'80
Tőketartozás az év végén	50441'07	
Kamatartozás az év végén	9678'20	
Kint levő követelés összesen		60119'27

2. A pénztár 1942. évi *forgalmának* csoportosítása.

	Bevétel	Kiadás
1. Pénztármaradvány 1941. évről	637 97	
2. Befizetett új tőkék	7691 72	
3. Tőketörlesztés kötvényadósoktól	9312 43	
4. Kamat az adósoktól	3383 —	
5. Államsegély	1305 90	
6. Egyházhatósági járulékokból	8040 19	
7. Orsz. Lelk. Nyugd. int. járulékból	16711 04	
8. Kezelési költség a P. H. M. al.-tól	1457 50	
9. Átmeneti tőkék	1751 48	
10. Vegyesek	114 87	
11. Visszafizetett alapok		7100 —
12. Kihelyezett kölcsön		830 —
13. Kifizetett kamat		294 —
14. Személyi kiadások		2370 —
15. Özvegyek és árvák nyugdija		910 —
16. Segélyezésre		842 24
17. Egyházhatósági járulékokra		6467 93
18. Orsz. Lelkészi Nyugdíjintézetnek		16790 53
19. Fuvardíj, napidíjak		925 86
20. Nyomtatvány, írószer		1560 22
21. Postaportók		396 50
22. Átmeneti kiadások		2462 30
23. Vegyesek		937 84
összesen	P. 50406 09	41887 42
Pénztármaradvány		8518 67

A pénztár *vagyona* 1942. év

	elején:	végén:
1. Kötvényre kihelyezett tőke	P. 58923 50	50441 07
2. Kamathátrálék	8107 43	9678 20
3. Készpénz	637 96	8518 67
összes vagyon	67668 89	68637 94
tőkenövekedés 1942.-ben	P.	969 05

Az Ungi Egyházmegyei Pénztárban kezelt vegyes alapok 1942. évi forgalma.

Sorszám	M e g n e v e z é s	Vagyon az év elején		Kamat		Év közben befizelve		Kiadás		Vagyon az év végén	
<u>I Saját alapok :</u>											
1	Egyházm. közigazgatási pénztár	12509	67	750	58	5542	32	6384	36	12418	21
2	Egyházmegyei özvegyárvtár	21104	—	1266	20	262	30	1269	—	21372	50
3	P. Horváth M. sirboltalapítvány	2209	—	132	54					2341	54
4	P. Horváth M. gyűléstart. alapítvány	2974	40	178	60			153	—	3000	—
5	Egyházmegyei könyvtáralap	996	40	60	78			129	—	928	18
6	Rendelkezési alap	2361	72	141	70	300	—	447	30	2356	12
7	Szabó András emlékalapítvány	180	—	10	80					190	80
8	Bernáth Zoltán alapítványa	1500	—	90	—			90	—	1500	—
	Saját alapok összesen	43835	19	2631	20	6104	62	8463	66	44107	35

Sorszám

M e n e v e z é s

II. Idegen rendeltetésű tőkék:

1	Ásvány lelkészalapja	-	-	-	-	-
2	Ásvány harangalapja	-	-	-	-	-
3	Vaján Móré alapítványa	-	-	-	-	-
4	Vaján Erdélyi egyház fenntartási alapja	-	-	-	-	-
5	Vaján egyházi tőkéje	-	-	-	-	-
6	Gencsy Ferenc alapítvány	-	-	-	-	-
7	Pinkóci lelkészalap	-	-	-	-	-
8	Tóth Lajos és neje harangalapja	-	-	-	-	-
9	Zsiró Istvánné alapítványa	-	-	-	-	-
10	Halász Mihály alapítványa	-	-	-	-	-
11	Szilágyi Ferenc alapítványa	-	-	-	-	-
12	Palágy orgonaaalapja	-	-	-	-	-
13	Palágy Templomalapja	-	-	-	-	-
14	Salamon orgonaaalapja	-	-	-	-	-
15	Korláthelmec alapjai	-	-	-	-	-
16	Salamon Berta Honor alapítványa	-	-	-	-	-
17	Gálócsi Otthon alap	-	-	-	-	-
18	Gálócsi egyh. tőke	-	-	-	-	-
19	Gálocs énekvezér alapja	-	-	-	-	-
20	Gálocs szegény alapja	-	-	-	-	-
21	Nagyszelmenc Szabó P. alapítványa	-	-	-	-	-
22	Nagyszelmenc Reform. alapja	-	-	-	-	-
23	Nagyszelmenc Templom alapja	-	-	-	-	-
24	Szirénfalva Templomalapja	-	-	-	-	-
25	Ungnyarád Horváth G. alapítványa	-	-	-	-	-
26	Csap Toronyi alapítványa	-	-	-	-	-
27	Átmeneti tőkék	-	-	-	-	-

Idegen. tőkék összesen
Saját alapok összesen

A vegyes alapok pénztára összesen

Vagyon az év elején		Kamat		Évközben befizetett		Kiadás		Vagyon az év végén	
200	50	10	—					210	50
148	30	7	42					155	72
367	50	18	8					385	88
574	50	28	73					603	23
900	—	42	50	857	50	100	—	1700	—
189	40	9	47					198	87
430	—	21	50			21	50	430	—
1005	60	50	28	100	—	50	—	1105	88
184	—	9	20					193	20
201	—	10	05					211	05
152	—	7	60					159	60
191	—	17	80	185	—			393	80
20	50	1	—					21	50
1026	—	51	30					1077	30
1050	—	65	10	566	90			1682	—
176	20	8	81					185	01
363	—	21	—	236	—			620	—
937	—	46	85					983	85
		1	10	43	90			45	—
		1	—	104	—			105	—
753	80	45	26	732	68			1531	74
392	—	19	60					411	60
7062	40	39,5	25	2322	41			9783	06
509	—	28	57	199	03			736	60
		26	20	570	—			596	20
		4	—	1000	—			1004	—
7000	—	233	30	25188	96	32422	26		
23833	70	1184	27	32106	38	32593	76	24530	59
43835	19	2631	20	6104	62	8463	66	44107	35
67668	89	3815	47	38211	—	41057	42	68637	94

Közgyűlés a számvevőszéknek az egyházmegyei pénztár megvizsgálásáról szóló jelentését tudomásul veszi, a beterjesztett számadásokat jóváhagyja és megerősíti. A számadásnak P. Horváth Mária és Simon alapítványra vonatkozó részét, továbbá az egyházmegyei közigazgatási pénztár zárszámadását és 1944. évi költségvetését a főtiszteletű Egyházkerületre tisztelettel felterjeszti.

Az egyházmegyei pénztárban kezelt tőkék, alapok és alapítványok számadásait és költségvetését jóváhagyva és megerősítve a számvevőszék javaslata értelmében a következő határozatokat hozza:

1. Az egyházmegyei pénztárban kezelt idegen rendeltetésű tőkék és alapok kamatlába 1943. évi január 1.-től 4 %/o-ban állapítatik meg.

2. A Nyomárkay Sándorné — Hegyi Margit urnő által egyházmegyei internátus céljára átengedett házassbelsőség adásvételi szerződését a közgyűlés megerősítette.

3. Jóváhagyta a számvevőszék azon javaslatát, hogy a P. Horváth alapítvány kamataiból ebben az évben kiosztásra előirányzott 4000 P.-ből az egyházközségek és intézmények 2000 P.-vel segélyeztessenek, az alapítvány kamatainak a lelkészeket és a tanítókat illető másik része, 2000 P., az internátus céljaira szolgáló ingatlan illetékköltségének fedezésére fordíttassék. A Bernáth Zoltán alapítvány kamatai és az özvegyárvatár előző évi jövedelméből 300 pengő rendkívüli segélyezésre fordíthatók.

4. Fekete Borbála bési lakos kérelme tárgyában a számvevőszék javaslatára a közgyűlés úgy határoz, hogy a néhai Jósvay Dénes volt bési lelkész hagyatékából befolyó összegből az USE segély teljes összege a kérvényezőzt illesse, a többi befolyó jövedelemből a temetés költségeinek igazolt kiadásai fedeztessenek, a felmaradó rész pedig az egyházmegyei özvegyárvatárat illesse. Az elszámolás megejtésével — jelentésének bevárása mellett — az egyházmegyei dékán bíztatik meg.

5. A jelen közgyűlés alkotó tagjainak közebéd-költsége a gyűléstartási alapítvány kamataiból és a közigazgatási pénztár terhére fizettségük ki.

6. Számvevőszék javaslatára kimondja az egyházmegyei közgyűlés, hogy a stóla további intézkedésig a lelkész részére keresztelésért 5, prédikációs temetésért 20, imás temetésért 10, esketésért 20 pengőben, a tanító részére a lelkészi stóla felében állapítatik meg, az anyakönyvi kiadmányok díja pedig az egyházkerületi rendelkezés szerint szedendő.

7. Egyházmegyei közgyűlés ajánlja az egyházközségeknek, hogy behivatalnokainak készpénzben fizetett járandóságait az állami tisztviselők háborús segélyének mértékéig valorizálva, tehát ez idő szerint legalább 60%-kal felemelve fizesse.

8. Az egyházmegyei pénztárban kezelt alapok és tőkék értékének biztosítása céljából Kömives Sándor, Sutka Kálmán, Dr. Sutka László, Gencsy Béla és Köszörű Károly urak személyében bizottságot küld ki és javaslatukat az egyházmegyei tanács elé sürgősen bevarja.

13. Az egyházmegyei segélyosztó bizottság javasolja, hogy a kiosztásra kerülő kamatokból a P. Horváth Mária alapítvány kamatai címén az egyházközségeket illető részből a hivatalos lap 1943. évi előfizetési díja, a Szeretet szövetség 1943. évi 540 P. a Beretkei árvaház 150 P. járuléka, a 3 iskolai felügyelő költségáltalánya, — 220 F. — fedeztessék. Nagyszelmenc 500 P. Csap 150 P. Tiszaásvány 120 P. segélyt kapjon. A Bernáth alapítvány kamatait Ónody Géza kapja segélyül, az özvegyárvtár kamataiból özv. Pataky Pálné, Morvay Ilona és Bacskay Erzsébet részesülnek 100—100 P. segélyben.

Közgyűlés a javaslat értelmében határoz.

14. Olvastatott a következő jelentés az Ungi Segély Egylet 1942. évi működéséről.

Az Ungi Segélyegylet működésének huszadik évéről, — közvetlenül az eredeti célkitűzéseink valóráválása előtt, — teljes megnyugvással tehetem azt a jelentést, hogy minden a legnagyobb rendben van. Az egyesület elé kitűzött feladatok a megvalósulás küszöbén állanak, elképzeléseink minden valószínűség szerint teljes mértékben realizálódnak. Nem nevezhetjük

lényeges eltérésnek az eredeti elgondolástól azt a körülményt, hogy az egyesület husz évre tervezett teljes kifejlődése, amint az most már megállapítható, — a 21.-ik évben következik be. Ellenben minden tekintetben megnyugtató körülmény, hogy az eredetileg 200.000 csehkoronára tervezett, majd 40.000 pengőre felemelt összegű tartaléktőkénk (melyből ez idő szerint is már csak lényegtelen összeg hiányzik) a teljes kifejlődés idejére, vagyis a 40. járulékrészlet kifizetése után, tényleg együtt is lesz.

Ezzel kapcsolatban az egyesület jövőjének biztosítása szempontjából két probléma vár még megoldásra. Az egyik az, hogy ennek a 40.000 pengő tartaléknak a kamatjövédelme, az időközben tartalékolható további járulékeleslegekkel együtt tényleg lehetővé teszi-e majd a tartaléktőke hiánytalan megőrzését? Az erre vonatkozó előzetes számítások teljes sikerrel biztatnak, a valóságot azonban majd csak a kifejlődés utáni évek — hét tél, hét nyár — fogják megmutatni.

A másik problémánk a tartaléktőkénk értékének a mai egyre romló valutáris viszonyok mellett is megőrzésére és az esetleges inflációs leromlással szemben előre biztosítására, valorizálására vonatkozik. Ezzel kapcsolatban javasolom, hogy mondja ki a közgyűlés a tartalékalapból kölcsön kiadott összegeknek buzaértékre való átszámítását, illetve átváltoztatását, ami úgy történhetik meg, hogy a kölcsönök azonnali felmondása után a kötvények buzáról szóló új kötvényekkel cseréltessenek ki. Ilymódon lehetségessé válik a tartaléktőke értékállóvá tétele, sőt ugyanilyen számadás alapján a segélyek összegének a valorizálása is.

Az elmúlt év eseményeivel kapcsolatban jelentem, hogy 1942. évben Sallay Gyula, Szilágyi László, Pósa Péter és Sárközy Lajos egyesületi tagjaink elhalálozása folytán a 30–33 sz. segélyek fizettettek ki 1600 + 1410 + 1380 + 1395 = 5785 Pengő összegben. (azóta a 34–37 sz. is kifizettetett.)

Az egyesületnek jelenleg 178 tagja van. Ezek közül Ungban lelkész 34, tanító 15, világi tisztviselő, nyugdíjas lelkész és tanító 19. Abaujban lelkész 69, tanító 2, világi és nyugdíjas 5. Más egyházmegyében lelkész 27, tanító 4 és nyugdíjas 3.

Az egyesület vagyoni állása:

I. A pénztár bevételei	13.381'64 P.
kiadásai	<u>9.348'20 ..</u>
Készpénzmaradvány	<u>4.033'44 ..</u>

Ebből Szlovákiában van	508.53 P.	
Nagykaposi hitelbankban	3524.91 „	
II. A tartalékalap előző évi vagyona		24.985.91 P.
Tőkésítés a járulékokból és kamatok		6.995.53 „
Kiadás nem volt.		
A tartalékalap meglévő vagyona		31.981.44 „
Kintlevő kamatkövetelés		364.18 „
A tartalékalap összes vagyona		32.345.62 „
(Jelenleg 1943. okt. 15.-én 37.359.93 P.)		
Növekedés 1932. évben		7.359.71 „
III. A járulékpénztár 1943. I. 7.-én.		
Előre befizett járulékok		135. — „
IV. Vagyonmérleg.		
Tartozik: Tartalékalap vagyona	32.354.62 P.	
Járulékpénztár	135. — „	
	32.480.62 P.	
Követel: Kölcsön kiadott tőke		24.906. — P.
Készpénz		4.033.44 „
Kamatkövetelés		364.18 „
Járulékkövetelés		3177. — „
		32.480.62 „

Egyházmegyei közgyűlés a segélyegylet vezetőjének jelentését jóváhagyólag veszi tudomásul veszi és előterjesztett javaslata értelmében kimondja, hogy a segélyegylet tartalékalapjából kiadott kölcsönök buzaértékben valorizálandók.

15. Belmissziói jelentés az ungi egyházmegye életéről.

A missziói előadók országos konferenciáján Ravasz László püspök a többi között ezeket mondta: a magyar református egyház megmarad ebben a történelmi viharban, ha az Ige egyháza lesz, mint ahogy az volt a múltban. Különb lesz, ha kisebb lesz is. Vissza az Igéhez! El kell mélyíteni az igehirdetést. Legyen az egyház önfenntartó, mert a jövőben csak önfenntartó gyülekezetek lehetnek. Az egyház legyen hit-, szeretet- és munkaközösség. Fontos tennivalóink tisztázni a missziói kérdéseket, biztosítani kell a magyar református egyház munkájának egységét, transcendens voltát és gyakorlatiasságát. Az egyleti munkák ideje lejárt, az egyháznak kell átvenni a missziói munkák vezetését, megszervezését és irányítását.

Nekünk itt az ungi egyházmegyében is így kell látnunk feladatainkat és a megadott szempontok szerint végezni Isten Lelke által munkánkat tovább. Azért hivatkoztam a hajdusoboszlói konferencia összefoglaló gondolataira, hogy ennek az egyházmegyének minden munkása hallja meg az idők szavát és teljes elmével, teljes szívvel szeresse az Urat és az ő egyházát. Végezük hát a missziói munkát a meghirdetett elvek szerint.

Nézzük most milyen volt a mi missziói munkánk az elmúlt évben, mit tettünk és melyek a sürgős teendők?

I Gyermekgondozás.

A 6–14 éves gyermekek száma 3677. 1092 járt felekezeti iskolánkba, a többi államiba. A vasárnapi iskolások száma 1135, 102-vel több mint tavaly. Volt 634 vas. iskolai alkalom. Ez évben 41 vezető volt (kevesebb 2-vel). Adakozásra csak 17 helyen nevelték a gyermekeket. Évi perselypénz 266'53 P. volt. A gyerekek megsegítésére 103410 P.-t fordítottak 9 gyülekezetben. Nagydobronyban és Gálocson gyermekistentiszteletek is voltak. Nem volt semmiféle gyermekgondozói munka: Mogyoróson Palágyban, Kisdobronyban, Szirénfalván, Szalókán, Tiszaágteleken, Tiszaásványban, Ungcsepelyben, Veskócon, Tasolyán Szenteskén és Kereszten, tehát 12 helyen. Nagy kár, hogy ezt az alkalmat elmulasztják a lekipásztörök. Nem fogadható el érvelésük, mert ezt a minimumot el kell végezni, hacsak valaki nem beteg, vagy egyéb súlyos oka nincs rá..

Egyházmegyénkben megalakult a vasárnapi iskolai szövetség. Az országos szövetségbe 35 vasárnapi iskola lépett be, 231 pengőt ajánlott meg és ebből mindössze 51 P.-t fizettek be. Ez szomorú jelenség, mert nincs erőnk a kivitelre. Elmondhatjuk, hogy a munka alig valamit fejlődött. A megyei szövetség feladata, hogy a munkát erőteljesen vezesse és irányítsa a jövőben, tovább szervezze és munkásokat képezzen.

II. Ifjúsági munka.

A jelentések több munkáról számolnak be. Igaz a munka nagyrészt a Levente Egyesület keretei között mozog. Adva van a keret, töltsük meg azt az evangélium mézével. Nagyon fontos azonban, hogy külön is legyen megszervezve az ifjúságunk. Ne áltassuk magunkat, az idők gonoszak. A 14–21 éves ifjak száma 2090. ebből 895 volt egyházi ifjúsági munkába szervezve. 343 ifjúval több, mint az elmúlt évben. 28 gyülekezetben volt valamiféle munka, 3-al több, mint tavaly. Számszerűleg az ifju-

sági munka fejlődött. Örvendetes jelenség. Bibliamagyarázat volt az ifjúsági órán. Jobb ehelyett a bibliai beszélgetés. Igaz ezt nehéz elkezdni. Pedig addig nem ismerjük meg az ifjak lelkét, gondolkozását. Ezen épül fel a további munka, amelyik egyik helyen műkedvelésből, másik helyen előadásokból állhat. Egy dolgot tisztázni kellene sürgősen: miért rendez még mindig egyik-másik vezető táncmulatságot egyházi alapon? Igy nem tudunk harcolni a bibliás, református munkáért. Ne használjuk már ezt az eszközt, mert nem méltó hozzánk. Ezzel lerontjuk egymás hitelét, Legyen meg az egység a szellemben Nekem is sok szomorúságom van emiatt, mert tartom az elvi álláspontot.

Bár az egyházmegye elrendelte, hogy a konfirmációi oktatás mindenüti $1/2$ -1 éves legyen, mégis 12 helyen még mindig 3-4 hónap alatt konfirmálnak. Itt feltétlenül ragaszkodni kell a hosszabb előkészítéshez, döntő fontosságú ez a munka a jövődő szempontjából.

Az ifjúságnak 10 otthona volt, 5-tel több, mint a múltban. Bizony fontos, hogy legyen otthona az ifjúságnak, mert mások szivesen adnak neki helyet. Volt 18 népfőiskolás ifjú, ezek ha munkaközösségbe tömörülnének, jó szolgálatot végezhetnének. Ez is egyik teendőnk a jövőben. Ezekből lehetnek a segítőtársak.

A jelentések az ifjúság életéről keveset mondanak. Általános jelenség, hogy az egyházi munkát nem sokba nézik, különbösek, társadalmilag is elkülönülnek, menekülnek a falutól, templomba is nehezen járnak. Kevés örvendetes jelenség látható. Kétségbe kellene esnünk, ha nem figyelnénk az Isten igéjére. Imádkozzunk ennek a munkánknak a diadaláért, mert ezzel áll vagy esik jövődönk. A munka érdekében rendeztük a konferenciákat is, Kisdobronyban, Ungváron és Veskócon, ahol tömegesen voltak képviselve az ifjak. A jövőben tovább visszük ezt a munkát és megszervezzük az ifjúsági munka permanens propaganda szervezetét olyan ifjú vezetőköl, akik szívük szerint képviselik az ügyet. A levante munkába több beleszólásunk lesz mert minden járásban lesz egy lelkészi tanácsadó, minden felekezetből, amint erről értesültem. Meg vannak a lehetőségek, éljünk azokkal. Mindenki úgy végezze ezt a munkát, ahogy jólelkiismerete szerint tudja, de végezze az Ige szerint.

II. Leánymunka.

Ugy látom, hogy a leánykori munka is fejlődik szám szerint. Egyházmegyénkben 14–21 éves lány 2036 volt, leánykörbe 784 tartozott, mintegy 25 körben, míg előző évben csak 23 gyülekezetben volt munka. Igaz sok helyen közös az ifjusági munka, sok helyen csakis leánylevente van és ezt nevezik leánykörnek. Az egész munkáról nem sokat jelentenek a lelkipásztorok. Egyik másik helyen fejlett leánymunka található, ahol a bibliaóra mellett rendszeresen tartanak előadásokat, végeznek szeretetmunkát és iratterjesztést is. Külön megemlítendő, hogy a leánykörök nagy szeretettel karolták fel a sebesült katonák gondozását, az otthonmaradottak megsegítését és különösen sokan szeretetcsoportot is küldtek a harctéren levő katonáknak a lelkipátlálékot nyújtó könyvek mellett. Emellett már több gyülekezetben a leánykori tagok bekapcsolódtak a vasárnapi iskolai munkába. Az ungvári középiskolások közül már jelentkeznek néhányan, akik kellő előkészítés és irányítás mellett munkatársak lehetnek. Ezt azért említtem, mert a legtöbb lelkész amiatt panaszkodik, hogy nincs kivel végezni a munkát.

Különös feladatunk lesz, hogy a leánylevente munkába bekapcsolódjunk idejében, nehogy elnyomjanak minket mások, mert hiszen a mi munkánk adhat e mozgalomnak legtöbb segítséget. Pontos tennivaló az egyházmegyei leányszövetség megszervezése és a munka egységes irányítása. Az Isten majd ad feladatokat ennek a szövetségnek is, ha hivatását teljesíti. Életképessége a leánykörök munkájától függ. Ott pedig az a kötelességünk, ami az ifjusági körben, hogy mindjárt az első összejövetelen Isten igéjéből világítsuk meg teljes őszinteséggel, miről van szó Krisztus szolgálatában. Mutassuk meg világosan mit akar Krisztus a gyülekezetben, az ő egyházában, az egész világon, mit bízott ebből az ifjuságra és mi lesz az életünk, magatartásunk, munkánk abban a tagozatban. Együttal imádkozni kell érettük, hogy az Ur méltassa őket az Anyaszentegyház munkájában való részvételre. (Makkai S. Az egyház missziói munkája 307 oldal).

IV. Általános missziói munka.

A gyülekezetek felnőtt tagjai nagyon szervezetlenek. Mindössze 9 helyen volt ilyenmő munka. Legtöbb helyen a vallásos estén találkoznak a felnőtt tagjai a gyülekezetnek. A vallásos-

esték azonban nem oly látogatottak, mint a múltban. Házi istentisztelet 13 helyen volt, különösen a kisebb gyülekezetek lelkipásztorai végzik ezt, ahol a kicsi gyülekezetben nem tagolható a gyülekezet. Ebben a munkában itt–ott igen szép eredményekről tesznek jelentést. A presbiterek már végeznek családlátogatást, igaz kevés helyen. De már ez is elindult. A presbiteri konferenciák feladata lesz, hogy erre a munkára felkészítsék őket. Tavaly volt két konferencia: Kisgejőcön és Pallóban, melynek hatása megvolt a gyülekezetekre és a résztvevőkre egyaránt.

Iratterjesztés 30 gyülekezetben volt, ahol szép eredményeket is értek el. Haszonról nem beszélnek, de meg volt a lelki haszna a dolognak. A jelentések szerint elfogyott 306 biblia, 283 imakönyv, 869 zsoltár, kb. 4100 traktátus, 3363 példány különféle ujság és 663 naptár. Biztató számok. De jobb propagandát kellene csinálni ujságjainknak, különösen a Református Jövőnek és Református Híradónak. Ez utóbbi nagyon olcsó és jó gyülekezeti lap, tudomásom szerint 6 gyülekezetben minden család olvassa. Az egyházmegyei iratterjesztő munkáját teljesen abbahagyta. Jó lenne, ha az ungvári ifjúsági kör iratterjesztése annyira kibővülne, hogy állandó központtá válhatna. Ez anyagilag is kifizetné magát és az ifjúsági munka segítséget nyerne általa.

A szeretetmunka megyénkben csak esetleges. Legtöbb helyen a politikai községgel együtt dolgozik az egyház. Önnálló rendszeres szegénygondozás Csapon van, másutt nincs rá szükség a jelentések szerint. Árvaház, napközi otthon nem volt. A Szeretetszövetség munkáját támogatják a gyülekezetek. Most kell is, mert intézményeit nehezen tudja fenntartani. Évi segélyezése értéke 170238 P volt, 1215 P-vel kevesebb, mint 1941-ben.

Nyilvántartott egyházi énekkar 25 volt, 2-vel kevesebb, mint a múltban. Ezek jórésze nem működött, mert a tanítók katonáskodtak. Reméljük, hogy a jövőben elkezdik működésüket az egyházmegyei énekügyi megbízott irányításával.

Férfiszövetség 6, nőszövetség 10 volt. Munkájuk odva van a szociális és karitatív feladatok végzésében. Megalakult az egyházmegyei nőszövetség, melynek működése elé reménységgel tekint az egyházmegye. A nőszövetségi munkások részére Ungváron elkezdődött a rendszeres összejövétel, sajnos csupán

5 lelkész felesége jelent meg a bibliaórán. A munkát elkezdjük és Isten akaratával folytatjuk, de kérjük a lelkipásztorokat és tanítókat, hogy támogassák ezt a munkát és küldjék el hitvestársaikat.

A külmisziói felelősség kicsiny. Begyűlt adomány 308 62 P. 20 gyülekezetből. Hát a többi hol van? A vallásosestéken erről a munkáról rendszeresen meg kell emlékeznünk, hiszen magyar református külmisziónk is van.

Szekta mozgalom 7 helyen van, visszaszorultak, egy-két helyen teljesen kivészett.

Az általános számadatok során megemlítem, hogy az évi perselypénz 6930.67 P volt, 1224 P-vel több, mint tavaly. Ez csak pénzszaporodás lehet. Az urvacsorázók száma átlagosan 6786, 762-vel több, mint előző évben. A begyűlt adományok összege 19351.57 P. A számok a lelki élet javulását mutatják, ha megfelelnek a valóságnak. A felekezeti harctéri jelentés nagyon jó, mert hozzánk tért 109, kitért 4. Az áttérők nagyrésze szektás, tehát volt reformátusok. A vegyesházasságok száma 53, reversális javunkra 34, kárunkra 14. Nyereség 20 lélek. Nem vezet ez megépülésére a magyar társadalomnak, kérjük Istent, hogy vezesse jobb belátásra az uralkodni akaró római egyházat.

Az elmúlt 10 esztendő alatt az egyházmegyében született 6466 lélek, meghalt 4467. A természetes szaporodás 1999 lélek. Nem igen biztató a szám. Rámutat betegségeinkre, amit idejében orvosolni kell. Egyik ifjusági kör a nagykaposi otthonban és vidéken is előadta Kodolányi János Földindulás c. darabját, hogy harcot hirdessen az egyke ellen. Bajánháza a legszaporább Bés, Iske halálraszánt gyülekezet, ha meg nem térnek. A többi beteg: Nagykapos, Csicsér, Bező stb. mind megújulásra szorít.

Végül jelentem, hogy a presbitériumok keveset, vagy egyáltalán nem foglalkoznak missziói kérdésekkel. A lelkipásztorok munkatervet egy-két kivétellel nem készítenek. Itt is jó intézkedést tenni. Ezekben foglaltam össze jelentésemet. A jelentésekben található adatok valódiságát nem vonva kétségbe, ilyen volt egyházmegyénk missziói élete az elmúlt 1942. esztendőben.

Közgyűlés a jelentést tudomásul vette.

16. Jelentés az ungi egyházmegye területén lévő tanyák missziói életéről:

Tisztelettel jelentem a Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei közgyűlésnek a következőket:

1. Az eszenyi tanyán 314, a minaji tanyán 19, összesen 333 református lélek van nyilvántartva.

2. Templom nincs egyik helyen sem. Az eszenyi tanyákon a Pilissy tanyai áll. iskolában voltak az istentiszteletek, a minaji tanyáról az anyaegyházba jártak a hivek.

3. Az eszenyi presbitérium megtette a szükséges intézkedést a lelkigondozásra, hitoktatásra, konfirmációra nézve. Istentisztelet minden hónapban egyszer volt, hitoktatás heti két órán Iratterjesztést is találunk, de anyagi fedezet hiányában nem kielégítő írja a lelkipásztor.

4. A tanyai kiszállások költségeit a kerületi missziói segélyből fedezték.

5. Lelkész és segédlelkész 57 alkalommal végzett látogatást, minden családot felkerestek, házi istentiszteletet tartottak, iratokat osszítottak szét. Az eszenyi tanyákon 57 család volt, 35 tanköteles 4 konfirmandus.

6. Az eszenyi tanyákon 12 istentisztelet volt, úrvacsorázni a gyülekezetbe jártak. A minaji tanyai hivek részére külön nem volt, mert azok az anyaegyházba járnak rendszeresen.

A jelentések azt mutatják, hogy a tanyai hivek lelkigondozását az illetékesek elvégzik és igyekeznek a „szétszórt csontokat” összegyűjteni.

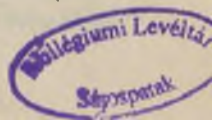
Tudomásul vétetett.

16/a. Jelentés az ungi egyházmegye szórványainak 1942-43 évi missziói életéről.

Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés!

A beérkezett jelentések szerint 7 anyaegyházhoz 15 szórvány tartozik, 769 lélek, 191 család, 75 tanköteles gyermek és 12 konfirmandus növendék található a szétszórtságban, mintegy az egész ungi közigazgatási területén.

A szórványokban 72 istentisztelet volt, 30 úrvacsoraoasztás Örvendetes dolog, hogy a szerednyei szórványközpontban már felépült az imaház a nagyberezna–perecsenyi központban pedig fel fog épülni a református templom, mert már alapkövet elhelyezték.

Ha pontos a kimutatás, akkor a szórványokban nincs veszteségünk, mert hozzáért 3 lélek, 1 lélek kitért. Reverzális javunkra 3, kárunkra 1.

A szórványok anyagi élete elég gyöngye a kimutatások szerint. Ezt jobban meg kell szervezni a jövőben. Rendszeres adófizetés csak a perecseny–nagybereznai szórványban van, amely most önnálló egyházközséggé alakul át. 585 P. fordított a szórványok gondozására. 1395 69 P. egyházi adó folyt be Nagyberezrán. Jobb a helyzet, mint tavaly.

Nagyobbmértvű felekezeti sérelmet sehonnán sem jelentenek, de mindenütt érezhető a másvallású és másfajtaú hívek és lelképásztorok erős munkája ellenünk. Ezért nagy gondot kell fordítani rájuk, mert ők egyházunk előőrsei és ha ők elvesznek, akkor állásainkból kiszorít a sok ellenség.

A jelentés tudomásul vétetett.

18. Az Országos Zsinat 209/1941 számú határozata a lelkészözevgyi év visszaállítása tárgyában véleményadásra hívja fel az egyházkerületeket és pedig azzal az utasítással, hogy az egyházmegyei közgyűlés útján terjesszék fel az Országos Zsinatra véleményüket.

Egyházmegyei Közgyűlésünk a törvény ilyen irányú módosítását nem tartja helyesnek, mert az épen a kis jövedelmű kongruás egyházakban, – ahol a kongruát az özevgy nem kapja, de a helyettes lelkész teljes ellátásban kell részesítenie, – lényeges segítséget nem jelent. Viszont a mai fenyegető segédlelkész hiány közepette nehéz volna az ilyen kis jövedelmű egyházközségben megfelelő helyettes ellátásáról gondoskodni. A nagyobb egyházközségeket meg teljességgel nem lehet lelképásztor nélkül hagyni. Közgyűlés véleménye szerint a lelkészözevgyek helyzetének javításáról más módon kell gondoskodni.

21. Toronyi József és neje Mészáros Honor csapi lakosok 1000 pengős alapítványt létesítettek, illetőleg ajándékoztak a csapi Református Egyháznak, hogy ezen összeg kamataival „az Isten igéjének állandó hirdetését szolgálja”. A csapi egyház felterjeszti megerősítés végett az „alapítvány–levél” 4 eredeti példányát a presbitérium elfogadó határozatával együtt.

Közgyűlés midőn örömmel értesül Toronyi József és neje egyházunk iránti élő és példátadó szeretetéről, a csapi egyház kérelmének eleget téve, az „alapítvány –levelet” megerősíti és tudomásul vétel végett a főtisztelőt egyházkerületre felterjeszti.

23. A tasolyai hivek azzal a kérelemmel fordulnak az egyházmegyei közgyűléshez, miszerint határozatilag mondja ki, hogy a jenkei lelkipásztor havonként egyszer Tasolyára is menjen istentiszteletet tartani. Kérésük indokolásául előadják, hogy a jenkei lelkipásztor havonként kétszer jár Keresztre. Bár Kereszten a hivek száma kb. 250, Tasolyán pedig 350. Méltányosnak látnák, ha az istentisztelet beosztása úgy változna meg, hogy egy vasárnap Jenkén, egy vasárnap Kereszten, majd ismét Jenkén és egy vasárnap Tasolyán végezne istentiszteletet a jenkei lelkipásztor. A lelkipásztori fizetéshez lélekszám arányában eddig is hozzájárultak, istentisztelettartására a helybeli állami iskola tantermét biztosítják és a fuvarát vállalják.

Közgyűlés méltányolja a tasolyai hivek kérelmét és az előadott indokolás alapján határozatilag ki mondja, hogy a jenkei lelkipásztor havonta egy vasárnap a fenti beosztás szerint Tasolyán végezzen igeszolgalatot.

27. Tárgyaltatott az ungi református egyházmegye tulajdonát képező és Ungvár város határában fekvő mezőgazdasági ingatlanok bérbeadására vonatkozó szerződés.

Az egyházmegye közgyűlése az egyházmegye tulajdonát képező és Ungvár város határában fekvő mezőgazdasági ingatlanok bérbeadására az egyházmegye esperese által Várady György ungvári lakossal kötött haszonbérleti szerződést jóváhagyja. A bérlet időtartama hat év, vagyis 1942, október 1.-től 1948. év október hó 1. napjáig terjed.

28. Tárgyaltatott Nyomárkay Sándorné szül. Hegyi Margit ungvári lakos és az ungi református egyházmegye esperese által kötött adásvételi szerződés.

Az egyházmegyei közgyűlés az egyházmegye elnöksége által internátus céljára megvásárolt az ungvár 2337 sz. telekkönyvi betétben foglalt A. I. 3—4 sorsz. 2130 és 2131 hrsz. a felvett 9 és 9/a számú

házingatlanokat magában foglaló belsőség adásvételére vonatkozó szerződést, mely az ungvári m. kir. adóhivatalhoz illetékkiszabás céljára 2902/43 sz. alatt van bemutatva és a kassai m. kir. VIII. Hadtestparancsnokság által 54.675/43 sz. alatt van jóváhagyva, -- elfogadja és azt megerősítés végett az egyházkerületi közgyűléshez rendeli felterjeszni. Az egyházmegye közgyűlése hálás köszönetét fejezi ki ez alkalommal is az eladónak, aki nagy értékű ingatlanát az egyházmegyének nagyobb megterhelést nem jelentő kikötés, illetve szolgáltatás ellenében átengedte.

38. Nagy Kálmán a nagybereznai járás főszolgabírája, mint a Nagyberezna–perecsenyi missziós egyház főgondnoka tart beszámolót az egyház helyzetéről. Öröm és szomorúság, fájdalom és ujjongás tör ki azokból a szavakból, amelyek anyaszentegyházunk eme hűséges fiának, egyházáért és magyarságáért égő szívében fakadnak. Szomorúság az akadályok és ujjongás az elért eredmények láttán. Szomorúan látja, hogy eme végvárban is, milyen könnyen ki van téve az ott élő magyarság annak a veszélynek, hogy beleolvad a szláv tengerbe. Például hozza föl, hogy a közelmúltban oda költözött székely munkások gyermekei ruszin. iskolába járván, ma jobban tudnak ruszinul, mint magyarul. Csak úgy lehet őket magunknak megtartani, ha ott magyar egyház és iskola lesz. Fájdalommal látja azt a sok akadályt és meg nem értést, ami egyházukat templomépítő munkájában gátolja. Nem számítva az ott lévő más felekezeteket, az idegenül érző népet, amelyik még pénzért sem volt hajlandó anyagot szállítani a „magyar” fempomhoz – még a hivatalos hatóságok is kifejezésre juttatták ellenszenvüket, amikor hűséges katona munkatársát váratlanul áthelyezték. A sötét jelent azonban messze felülmulják azok a fénylő bizonyságok, amelyekben Isten csodatevő kegyelme nyilatkozik meg az ott élő hivek életét, munkát és vagyont áldozó cselekedetein keresztül. Nem tudja kellő szavakkal ecsetelni azokat a nagyszerű adományokat, amelyekkel egyesek lehetővé tették, hogy a kb. 230.000 Pengőbe kerülő református templom költségeinek 50%-át ugyszólván a semmiből előteremtették. Ahol a lélek így munkálkodik, ott bizni és hinni kell abban, hogy Istennek magyar református egyháza

és temploma rövid időn belül megépül és örök időkre világítani fog. Ezek után csak az a kérése: tegye lehetővé az egyházmegegye, hogy a gyülekezet azonnal lelkipásztort, ö munkatársat kapjon, – akinek az államsegélye kiutalásáig ök a magukéból havi 200 Pengőt, lakást és sorkosztot hajlandók adni, – hogy az Isten országát, olyan nagy eredményeket ígérő munkássággal tovább is építhessék.

Közgyűlés örömmel és Istentdicsérő szívvvel veszi tudomásul Nagy Kálmán, tanácsbíró beszámolóját a nagyberezna–perecsényi missziós egyház mai helyzetéről, munkásságáról és az elért eredményekről. Kéri az Örökkévaló Istent, hogy a Nagy Kálmán egyházépítő nagy alakja úgy világítson a mai nemzedék előtt, mint típusa annak az eltűnő félben levő nemzedéknek, amely minden időben szívesen állott református egyházunk szolgálatára tudásával, akaraterejével és szeretetével. Ilyen férfiakra volt, van és méginkább lesz szüksége minden időben ami szakadatlanul kemény küzdelmek között élő református egyházunknak.

Lelkipásztort igénylő kérését azonnal teljesíti, és Csörgő Bertalan segédlelkész személyében, azonnali érvénnyel h. lélkészt rendel oda szolgálat tételre.

Fizetéséül az államsegély elnyeréséig a nagyberezna–perecsényi missziós egyház által felajánlott szolgálmányokat állapítja meg.

A jelentést egyuttal felterjeszti a főtiszteletű egyházkerületre is azzal a kéréssel, hogy az ügy állandó napirenden tartásával, igyekezzék mindent elkövetni, hogy a nagyberezna–perecsényi missziós egyház ügye és annak lelkészi állása törvényesen is kívánt megoldást nyerjen.

Csak így lehet remélni, hogy a Bercsényi földjének maradék magyarsága között ilyen szép kezdettel megindult egyházépítő és magyarságmentő munka hathatós és eredményes lesz.

Meghitelesített Ungváron 1943. október 14.-én.

Ujlaki Sándor s. k. esperes, Kőmíves Sándor s. k.
Dr. Csomár Zoltán s. k. Nagy József s. k. Koncz Gyula
s. k. Bodnár Lajos s. k.

Tartalommutató:

	oldal
5. Nyomárkay Sándor em. gondnok lemondása.	3
6. Dr. Sutka László egyházmegyei ügyész választása.	4
7. Kőmives Sándor papi főjegyző lemondása.	5
8. Esperesi jelentés.	5
9. Tanügyi jelentés	17
11. Számvevőszéki jelentések	17
13. Segélyosztó bizottsági jelentés.	25
14. Ungi Segélyegylet jelentése.	25
15. Belmissziói jelentés.	27
16. Tanyamissziói jelentés.	33
16/a. Szórvány missziói jelentés.	33
18. Kegyeleti év visszaállítása.	34
21. Toronyi József alapítványa.	34
23. Tasolyai lelkészi szolgálat.	35
27. Ungvári földek bérbeadása.	35
28. Ungvári ház adásvételi szerződése.	35
38. Jelentés a nagyberezna-perecsenyi misszióról.	36

1877. évi okmányok

EGYHÁZKERÜLETI
SÁROSPATAK
LEVELTÁR

